

ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ
ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง
จังหวัดนนทบุรี

Social Welfare Needs of the Elderly in Bang Bua Thong Subdistrict
Administration Organization, Bang Bua Thong, Nonthaburi

ชาตुरงค์ จันทะชาเรี^{1*} เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์² ดวงตา สราญรมย์³
Chaturong Chantacharee^{1*} Saovanard Leklersindhu² Duangta Saranrom³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ และเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 353 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเปรียบเทียบ ได้แก่ การวิเคราะห์ค่า t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแก้ไข

^{1*,2} คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Faculty of Liberal Arts, Rajapruk University

³ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Faculty of Business Administration, Rajapruk University

*Corresponding author e-mail: chaturongchantacharee@gmail.com

(Received: April 11, 2019; Accepted: May 22, 2019)

ปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสุขภาพอนามัย และด้านที่อยู่อาศัย ด้านความปลอดภัยในชีวิตด้านนันทนาการ ด้านการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ตามลำดับ เปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอ บางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ การศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุไม่ แตกต่างกันในทุกด้าน ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส แตกต่างกัน ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ด้านความปลอดภัยในชีวิต และภาพรวมแตกต่างกัน และผู้สูงอายุที่มีอาชีพ ต่างกันมีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน และด้อยโอกาส และภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความต้องการสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุ

Abstract

The purpose of this research was to study the level of social welfare needs of the elderly and to compare the social welfare needs of the elderly in Bang Bua Thong subdistrict administration organization, Bang Bua Thong, Nonthaburi by personal factors. The research used a simple random sampling method of 353 people. The data were analyzed by using descriptive statistics, including percentage, mean,

standard deviation and comparative statistics such as t-test Independent and one-way ANOVA.

The research found that the social welfare needs of the elderly in overall was at a high level. When considering aspects, it was found that the problems of poverty and under privileged at the highest level, followed by health at the highest level, housing, life safety, recreation and education were at a high level, respectively. Comparison of social welfare needs of the elderly In Bang Bua Thong subdistrict administration organization, Bang Bua Thong, Nonthaburi classified by personal factors found that elderly with different gender, education and income had no different in elderly's social welfare need. The elderly with different ages had different in elderly's social welfare need in aspect of housing and solutions to poverty and underprivileged. The elderly with different status had different in elderly's social welfare need in aspect of life safety and overall aspects. The elderly with different occupations had different in elderly's social welfare need in aspect of solutions to poverty and underprivileged and overall aspects with statistical significant different at .05.

Keywords: Social Welfare Needs, Elderly

บทนำ

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรที่ “เจนเอเรชัน” เข้ามามีส่วนในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ให้สนองตอบความต้องการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ทำให้ประชากรที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มุ่งตอบสนองความต้องการในชีวิตด้านหน้าที่การงานมากกว่าการแต่งงาน และการมีบุตร ด้วยเหตุนี้เมื่อเวลาล่วงเลยไปอายุที่มากขึ้นทำให้ภาวะการมีบุตรยากเพิ่มมากขึ้น ทำให้ระยะห่างของจำนวนประชากรแต่ละช่วงวัยเพิ่มขึ้นตามลำดับ (หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ, 2561)

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2556 ว่า ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอดในปี พ.ศ. 2575 เป็นประเทศที่ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุที่เร็วที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สอดคล้องกับการศึกษาขององค์การ Help Age International ที่เข้าไปศึกษาและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ที่พบว่า ประเทศไทยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วมากที่สุดเป็นอันดับ 3 ของโลก โดยคาดว่า ในปี พ.ศ. 2583 (ค.ศ. 2040) จะมีประชากรผู้สูงอายุมากถึง 17 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมด (หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ, 2561) การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุวัยกลางและวัยปลายจะส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลที่เพิ่มสูงขึ้น แต่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เนื่องจากการออมน้อยและแหล่งรายได้หลักร้อยละ 78.5 ของรายได้ทั้งหมดมาจากการเกื้อหนุนของบุตร เมื่อมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นความต้องการสวัสดิการต่อผู้สูงอายุก็เพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุบางรายอยู่ในภาวะช่วยเหลือตัวเองไม่ได้อาจเกิดจากการเจ็บป่วยหรือความชรา เช่น กินอาหารเอง

ไม่ได้ ช่วยเหลือตัวเองในการใช้ชีวิตประจำวันไม่ได้ เป็นต้น (มูลนิธิอารมณพงศ์พนัน, 2561)

ดังนั้น รัฐจึงได้ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุโดยได้มีการตรากฎหมายให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง และกำหนดให้การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนชราเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16(10) ที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2558) อีกทั้งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติสิทธิของผู้สูงอายุไว้ว่าบุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ และรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2554)

องค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีหน้าที่ต้องดูแลรับผิดชอบ จำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น 20,648 หลังคาเรือน ประชากรทั้งสิ้น 28,266 คน และมีผู้สูงอายุ จำนวน 2,975 คน (ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย, 2560) ผู้ศึกษาได้ทำการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบางบัวทอง เกี่ยวกับความต้องการด้านสวัสดิการสังคม เบื้องต้นพบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุมีหลายด้าน เช่น ด้านสุขภาพอนามัย ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีรายได้เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา

สุขภาพ ทำให้ผู้สูงอายุไม่ได้รับการรักษาหรือไม่สามารถเข้ารับการรักษาย่างต่อเนื่อง อีกประการหนึ่ง คือ ด้านการศึกษา ซึ่งขาดความรู้ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน อีกทั้งโอกาสที่จะได้รับข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุจะอาศัยอยู่กับบ้านไม่มีการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน อีกทั้งขาดคนดูแลเอาใจใส่ เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ทำงานตั้งแต่เช้าถึงเย็น ดังนั้นนอกจากผู้สูงอายุจะต้องดูแลตัวเองแล้ว บางรายยังต้องรับภาระเลี้ยงดูบุตรหลาน ทำให้โอกาสในการรับบริการสวัสดิการสังคมลดน้อยลงไปด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะในปัจจุบันประชากรที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมาอย่างรวดเร็วและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น รัฐจึงต้องรับภาระในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งเราต้องยอมรับว่าปัจจุบันประเทศของเราประสบกับปัญหาหลายด้าน ทั้งทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ดังนั้น การจัดสวัสดิการที่เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุจึงมีข้อจำกัดมากมายในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เพื่อศึกษาว่าผู้สูงอายุในตำบลบางบัวทองมีความต้องการบริการสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับใด ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทองได้อย่างเหมาะสม และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

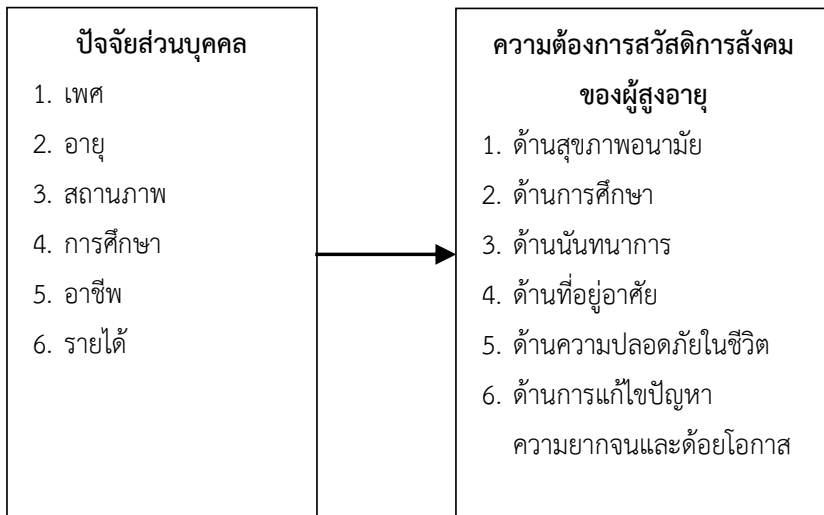
1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

ผู้สูงอายุที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล และตัวแปรตาม คือ ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2558) โดยสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยแสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและหญิง และอาศัยอยู่ในตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 2,975 คน (ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย, 2560) สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 ธันวาคม 2561 ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ 353 ตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณตามหลักของ Yamane (1973)

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .88 จากการทดสอบแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด (จากผู้สูงอายุในเขตอำเภอบางกรวย

จังหวัดนนทบุรี) ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2561 – กุมภาพันธ์ 2562 ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านความปลอดภัยในชีวิต และด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ตอบตามข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับที่ได้รับคืนมาทั้งหมด และผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามกรอบแนวคิดวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยแล้วแปรผลข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเปรียบเทียบ ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ

ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านสุขภาพอนามัย	4.20	.46	มากที่สุด
2. ด้านการศึกษา	4.11	.53	มาก
3. ด้านนันทนาการ	4.12	.42	มาก
4. ด้านที่อยู่อาศัย	4.19	.39	มาก
5. ด้านความปลอดภัยในชีวิต	4.18	.46	มาก
6. ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส	4.23	.42	มากที่สุด
ภาพรวม	4.17	.26	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความต้องการของผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .26) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาสอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .42) รองลงมาคือ ด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .46) ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .39) ด้านความปลอดภัยในชีวิต ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .46) ด้านนันทนาการ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .42) และด้านการศึกษา ($\bar{X} = 4.11$, SD = .53) ตามลำดับ โดยทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

รายการ	เพศ	อายุ	สถานภาพ	การศึกษา	อาชีพ	รายได้
1. ด้านสุขภาพอนามัย	.49	.13	.90	.29	.25	.71
2. ด้านการศึกษา	.19	.31	.06	.67	.43	.36
3. ด้านนันทนาการ	.55	.72	.26	.94	.25	.86

รายการ	เพศ	อายุ	สถานภาพ	การศึกษา	อาชีพ	รายได้
4. ด้านที่อยู่อาศัย	.85	.01*	.29	.34	.14	.49
5. ด้านความปลอดภัยในชีวิต	.29	.27	.01*	.83	.07	.55
6. ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส	.22	.03*	.22	.08	.03*	.88
ภาพรวม	.31	.12	.01*	.54	.02*	.70

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

เพศชายและเพศหญิง มีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

อายุต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาสแตกต่างกัน

สถานภาพต่างกันมีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ด้านความปลอดภัยในชีวิต และภาพรวมแตกต่างกัน

การศึกษาต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

อาชีพต่างกันมีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส และภาพรวมแตกต่างกัน

รายได้ต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

สรุปการวิจัย

ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านภาพรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน และด้อยโอกาส อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับมากที่สุด

เปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ การศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาสแตกต่างกัน สถานภาพต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ด้านความปลอดภัยในชีวิต และภาพรวมแตกต่างกัน และผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส และภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจะอธิบายตามสมมติฐาน คือ ผู้สูงอายุที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

เพศชายและเพศหญิง มีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน แสดงว่าเพศซึ่งเป็นสัญลักษณ์ส่วนบุคคลไม่มีผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรเพ็ญ ลอยแก้ว

(2555) ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความแตกต่างกัน

อายุต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการแก้ไขปัญหาค่าความยากจนและด้อยโอกาสแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีอายุ 90 ปีขึ้นไป มีความต้องการสวัสดิการสูงกว่ากลุ่มที่มีอายุ 80 - 89 และกลุ่มอายุ 70 - 79 ปี ซึ่งเป็นผลมาจากการที่มีอายุเพิ่มมากขึ้นย่อมทำให้สมรรถภาพในการเคลื่อนไหวหรือการดำเนินชีวิตมีความยากลำบากกว่าผู้ที่อายุน้อยกว่า ทำให้ความสามารถในการปรับปรุงซ่อมแซมหรือพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นไปได้ยากจึงทำให้กลุ่มที่มีอายุมากกว่ามีความต้องการสวัสดิการสังคมสูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย ชูประดิษฐ์ (2554) ศึกษาเรื่อง ความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลทับ อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ พบว่า ปัจจัยด้านอายุ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุน้อย รายได้น้อย จะมีผลทำให้มีความต้องการได้รับสวัสดิการเพิ่มขึ้น และมีความต้องการสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับสูงมาก ในด้านการแก้ไขปัญหาค่าความยากจนและด้อยโอกาส

สถานภาพต่างกันมีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ด้านความปลอดภัยในชีวิต และภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีสถานภาพโสด มีความต้องการสวัสดิการสูงกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพหม้าย ซึ่งเป็นผลมาจากผู้สูงอายุที่มีสถานภาพหม้ายอาจมีบุตรหลานคอยดูแล จึงมีความต้องการในสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตจากหน่วยงานของรัฐน้อยกว่า เพราะผู้สูงอายุที่มีสถานภาพโสดไม่มีบุตรหลานช่วยเหลือในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะเรื่องสุขภาพและอาจพักอาศัยอยู่ตามลำพัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุซุรุ

เหมือนเดช (2552) ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพต่างกัน มีความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมแตกต่างกัน

การศึกษาต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้สูงอายุที่มีการศึกษาไม่ว่าระดับใด ก็มีความต้องการด้านสวัสดิการเหมือน ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุซุรุ เหมือนเดช (2552) ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกันมีความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมไม่แตกต่างกัน

อาชีพต่างกันมีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส และสภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง มีความต้องการสวัสดิการสูงกว่ากลุ่มมีอาชีพว่างงาน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ เนื่องจากอาชีพน่าจะมีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพเนื่องจากมีบุตรหลานเลี้ยงดูและสุขภาพที่ไม่เอื้ออำนวย ด้วยสภาพร่างกายที่ทรุดโทรมไปตามวัย จึงมีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุน้อยกว่าเนื่องจากมีรายได้โดยตรงจากบุตรหลาน ดังนั้นความต้องการสวัสดิการจึงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนา อยู่สบาย (2556) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศีร์ษะจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้สูงอายุที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมแตกต่างกัน

รายได้ต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้สูงอายุมียาได้ที่เพียงพอกับรายจ่าย และพอที่จะพึ่งพาตนเอง

ได้ โดยได้รับการเลี้ยงดูจากบุตรหลานเป็นอย่างดี และมีเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จึงมีความต้องการสวัสดิการจึงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมพล กล่ำสีทอง (2554) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสิเกา อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง พบว่า รายได้ต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านสุขภาพอนามัย มีระดับความต้องการมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การได้รับการจัดระบบสุขภาพอนามัยในการดูแลสุขภาพให้กับผู้สูงอายุโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อยู่สภาวะยากลำบาก ด้อยโอกาสและประสบปัญหาทางสังคมให้ได้รับการดูแล อยู่ในระดับมากที่สุด การจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุภายในชุมชนด้านสุขภาพสุขภาพอนามัยเป็นสวัสดิการอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้สูงอายุต้องการให้มีอาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุหรืออาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เนื่องจากผู้สูงอายุเดินทางลำบาก และผู้สูงอายุบางรายมีอายุมากแล้วทำให้การไปหาหมอลำบาก ต้องการให้มีรถออกตรวจสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปดูแลผู้สูงอายุถึงบ้าน และอยากให้มีแพทย์ประจำให้บริการ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกลมีผู้สูงอายุป่วยนอนติดเตียงเป็นจำนวนมาก

2. ด้านการศึกษา มีระดับความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ต้องการได้รับความรู้ที่เหมาะสมเฉพาะเรื่องที่จำเป็นกับผู้สูงอายุ เช่น ด้านสุขภาพ ด้านสวัสดิการที่รัฐให้การสนับสนุนที่ควรจะได้รับ การดูแลอย่างทั่วถึง เป็นต้น ดังนั้น ควรจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมนอกโรงเรียน เพื่อให้บริการการศึกษาพิเศษและจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ

ต้องการและความสนใจของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในเรื่องของการดูแลสุขภาพ และสิทธิในการตรวจสอบสุขภาพ และการรักษาพยาบาล

3. ด้านนันทนาการ มีระดับความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนที่เป็น การส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุทั้งในและต่างจังหวัด ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามศักยภาพและความสามารถของ ผู้สูงอายุ เช่น การอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีไทย และกิจกรรมอื่น ๆ

4. ด้านที่อยู่อาศัย มีระดับความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ต้องการให้มีการจัดระบบสาธารณูปโภคที่ดีแก่ ผู้สูงอายุ ดังนั้น ควรพัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับ ผู้สูงอายุ และคนกลุ่มอื่น ๆ หากสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยมั่นคงปลอดภัยดี มีระบบสาธารณูปโภคครบจะส่งผลให้สังคมผู้สูงอายุ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

5. ด้านความปลอดภัยในชีวิต มีระดับความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ต้องการให้มีการจัดการด้านรักษาความสงบ และความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่สาธารณะ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องควรมีระบบและวิธีการในการเฝ้าระวัง การป้องกันสาธารณภัยและการ ช่วยเหลืออย่างครบวงจร เพื่อรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุ

6. ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส มีระดับความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ต้องการให้ปรับปรุง กฎหมายที่มีอยู่ให้ชัดเจนมีผลบังคับมากขึ้น เอื้อให้ถึงผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาส ได้รับสิทธิโอกาสและความเสมอภาคในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด การจัดตั้ง เครือข่ายและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ด้านการประกันสังคม และการมีสวัสดิการให้ครอบคลุมผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาส รวมถึงการเตรียมความ

พร้อมในการสร้างหลักประกันทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ ในการได้รับความรู้เรื่องกฎหมาย ข้อบังคับ และสิทธิต่าง ๆ อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต้องการด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ในตัวแปรอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความต้องการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุ เช่น ความสัมพันธ์ของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว การดูแลเอาใจใส่ของสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความต้องการที่ผู้สูงอายุมีต่อสวัสดิการที่ได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในพื้นที่ใกล้เคียง ทั้งนี้เนื่องจากสถานที่และสภาพแวดล้อมมีความแตกต่างกัน

3. ศึกษาแนวทางการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนเมืองและชนบท ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของยุคปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำของ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงตา สราญรัมย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนารถ เล็กเลสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ท่านได้กรุณาให้คำแนะนำข้อคิดเห็น พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมถึงให้ความช่วยเหลือระหว่างการศึกษา ตั้งแต่เริ่มจนการศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2558). พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550 (มาตรา 3). สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2561 จาก <http://law.m-society.go.th/law2016/law/view/652>.
- กัมพล กล่าสีทอง. (2554). ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสิเกา อำเภอสิเกา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- จันทร์เพ็ญ ลอยแก้ว. (2555). ความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นันทนา อยู่สบาย. (2556). ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มูลนิธิอารมณ พงศ์พจน์. (2561). สถานการณ์สวัสดิการในสังคมไทย 2018. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2561 จาก <https://aromfoundation.org/2018>.
- วันชัย ชูประดิษฐ์. (2554). ความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลลาทับ อำเภอลาทับ จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย. (2560). จำนวนประชากรในตำบลบางบัวทอง.

สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2561 จาก <http://nonthaburi.kapook.com>.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2554). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ. (2561). เตรียมนับถอยหลัง คนไทยเตรียมขึ้น

อันดับ 1 สังคมคนแก่เร็วสุดในอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2561

จาก <http://www.thansettakij.com/content/275632>.

อุซุกร เหมือนเดช. (2552). ความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ

ในเขตเทศบาล จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed).

New York: Harper and Row Publication.